T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/560
KARAR NO : 2025/700
KARAR TR : 24/11/2025

ÖZET: 5580 sayılı *Özel* Öğretim Kurumları Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrasının (a) ve (d) bentleri uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : G. A. H. D. v. Ç. D. Ö. A. İ. İ.

Vekili : Av. K. Y.
Davalı : Kocaeli Valiliği
Vekili : Av. K. B. T.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkiline ait anaokulunda davalı idarece gerçekleştirilen denetim sonucunda düzenlenen 06/03/2024 tarih ve 91858853/663.07/26 sayılı inceleme raporuna istinaden, Bakanlıkça onaylı yerleşim planında izinsiz değişiklik yapılması ve mevzuatta belirtilen oranda ücretsiz öğrenci okutulmaması fiillerinden dolayı 5580 sayılı Kanun'un 7. maddesinin (a) ve (d) bentlerini ihlal edildiğinden bahisle, ayrı ayrı 67.072,50 TL'den toplam 134.145 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına dair 08/08/2024 tarih ve 111612467 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü işleminin ve inceleme raporunun iptali istemiyle adli yargı yerinde itiraz başvurusu yapmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Kocaeli 3. Sulh Ceza Hakimliği 13/09/2024 tarih ve D.İş. 2024/5513 sayı ile başvurunun yetki yönünden reddine karar vermiştir.

3. **Gölcük Sulh Ceza Hâkimliği 06/03/2025 tarih ve D.İş. 2024/2237 sayılı kararı** ile, idari para cezası ile birlikte *"inceleme raporunun da iptalinin istenildiği"* , idari işlemin iptaline bakmak görevinin idare mahkemelerine ait olduğu ve 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası gereğince uyuşmazlığın çözüm yerinin idare mahkemeleri olduğu gerekçesiyle, başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Dosya kapsamı bir bütün olarak incelendiğinde Ö. A. Ç. A. hakkında 59 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 7/a ve d maddeleri gereğince ceza tahakkuk ettirildiği, kabahatlinin itirazında hem 0003/2024 tarih 185853-663.0726 sayılı raporun iptalini hem de 08.05.2024 tarih ve E-95178074-858-11-1612467 sayılı idari para cezasının iptalini talep ettiği, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 27/8 maddesinde "idari yaptırımın verildiği işlem kapsamında aynı kişiyle ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların verilmesi halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür." hükmünün yer aldığı, soruşturma raporunun iptali talebinin idare*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WaRBlQO - C0/kB9t - oyIVtUg - hoYzFk= ile erişebilirsin

mahkemelerinin görev alanına girdiği ve idari para cezasının işlemle birlikte karara bağlanması gerektiği anlaşılmakla başvurunun görev yönünden reddine..."

4. Davacı **vekili,** bu kez aynı işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. Kocaeli 1. İdare Mahkemesi 21/05/2025 tarih, E.2025/547 , K.2025/825 sayılı kararı ile, inceleme raporuna karşı ayrı, idari para cezasına karşı ayrı davalar açılması gerektiği gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca dava delikçesinin reddine karar vermiş; davacı vekili tarafından bu kez salt idari para cezasının iptali istemine ilişkin olarak dava dilekçesinin yenilenmesinin ardından, Kocaeli 1. İdare Mahkemesi 27/06/2025 tarih ve E.2025/952, K.2025/1013 sayılı kararı ile davanın yetki yönünden reddine karar vermiştir.

6. **Ankara 3. İdare Mahkemesi 09/07/2025 tarih ve E.2025/1000, K.2025/1171 sayılı kararı** ile, salt idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Dava dosyasının incelenmesinden, davacı şirkete ait Ö. A. Ç. A.'nda davalı idarece gerçekleştirilen denetim neticesinde tanzim edilen 06/03/2024 tarih ve 91858853/663.07/26 sayılı inceleme raporuna istinaden Bakanlıkça onaylı yerleşim planında izinsiz değişiklik yapılması ve mevzuatta belirtilen oranda ücretsiz öğrenci okutulmaması fiillerinden dolayı 5580 sayılı Kanun'un 7. maddesinin (a) ve (d) bentlerini ihlal ettiğinden bahisle, ayrı ayrı 67.072,50-TL olmak üzere toplam 134.145,00-TL idari para cezası ile cezalandırılmasına dair 08/08/2024 tarih ve 111612467 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü işleminin tesisi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacıya 5580 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden olduğu, 5580 sayılı Kanun'da da bu idari yaptırımlara karşı itiraz konusunda görevli münhasır bir mahkemenin gösterilmediği anlaşılmakla birlikte 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri dikkate alınacağından, iş bu davanın görüm ve çözümünde anılan Kanun'un 27/1 maddesi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır....."

7. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Ankara 3. İdare Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

" Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılacak özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalıştırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumları ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarını kapsar."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WaRBlQO - C0/kB9t - oyIVtUg - hoYzFk= ile erişebilirsin

9. 5580 sayılı Kanun'un *"Kurum açma izni"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Bir kurumda öğretime başlayabilmek için kurum açma izni alınması zorunludur. İzin başvuruları ilgili millî eğitim müdürlüğüne yapılır. Valilikçe yapılan inceleme sonucunda açılması uygun görülen okullar dışındaki kurumlara kurum açma izni verilir. Valilikçe açılması uygun görülen okullara ilişkin başvurular ise kurum açma izni verilmek üzere Bakanlığa gönderilir.

...

Kurum açma izni alınmadıkça, kuruma öğrenci kaydı yapılamaz.

Kurum açma izni verilmesi, binanın kullanılış amaçlarına ve Bakanlıkça belirlenen standartlara uygun ve yeterli bulunmasıyla birlikte aşağıdaki şartların yerine getirilmesine bağlıdır:

a) Ders araç-gerecinin kurumun amaç ve ihtiyaçları için yeterli olduğunun bir rapor ile tespit edilmesi.

b) Kurumun; yönetici, öğretmen ve diğer personelinin sayı ve nitelikleri yönünden uygun bulunması ve bu kurumda çalışacaklarının belgelendirilmesi.

c) Kurumun yönetmelikleriyle öğretim programının Bakanlıkça incelenip onanmış olması.

(...)

(Ek fıkra: 1/3/2014-6528/10 md.) Her ne ad altında olursa olsun, eğitim ve öğretim sunmak amacıyla yürütülen faaliyetler Bakanlığın izin ve denetimine tabidir. Bu faaliyetleri yürütenler, özel öğretim kurumları için bu Kanunda öngörülen kurallara uymakla yükümlüdür.

(...)"

10. 5580 sayılı Kanun'un *"Kurum açma izninin iptali, kurumun kapatılması, devri ve nakli"* başlıklı 7. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 2/12/2016-6764/62 md.) Kurum açma izni verilen kurumlardan iki yıl içerisinde faaliyete başlamayan, faaliyete başladıktan sonra yönetmelikte belirtilen süreden daha fazla izinsiz ara veren veya söz konusu izni amacı dışında kullandığı tespit edilen kurumların kurum açma izni ve iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.

(Değişik ikinci fıkra: 2/12/2016-6764/62 md.) Özel öğretim kurumunun;

a) Bakanlıkça onaylı yerleşim planında izinsiz değişiklik yapması,

(...)

d) Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmelik ve yönergelerde belirtilen hükümlere aykırı fiillerde bulunması,

(...)

hâllerinde; (a), (b), (c) ve (d) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin beş katı; (e) ve (f) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin on katı ve (g) bendindeki fiil için brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası uygulanır. Bu fıkranın (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) bentlerindeki fiillerin tekrarı hâlinde idari para cezası miktarı beş kat artırılarak uygulanır ve bu bentlerdeki fiillerin üçüncü kez tekrarlanması hâlinde ise kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir, (h) bendindeki fiilin işlenmesi hâlinde brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası verilir ve kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir. İdari para cezası, kurum açma iznini vermeye yetkili makam tarafından verilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(...)"

11. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WaRBlQO - C0/kB9t - oyIVtUg - hoYzFk= ile erişebilirsin

gerektiren bütün fiiller hakkında,
uygulanır."

12. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.
(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

13. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.
(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Recep KILIÇ'ın katılımlarıyla yapılan 24/11/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, davacıya 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrasının (a) ve (d) bentleri uyarınca ayrı ayrı verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

17. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

18. İncelenen uyuşmazlıkta, adli yargı yerince, her ne kadar idari para cezasının iptali ile inceleme raporunun da iptalinin istenildiği ve yapılan başvuruyu inceleme görevinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı verilmişse de; davacının idari yargı yerinde ilk

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WaRBlQO - C0/kB9t - oyIVtUg - hoYzFk= ile erişebilirsin

dilekçenin reddi kararından sonra inceleme raporunun iptali istemine yönelik olarak dava dilekçesini yenilemediği, davacının talebinin sadece hakkında düzenlenen idari para cezasının iptaline ilişkin olduğu, dolayısıyla, adli ve idari yargı mercileri arasında idari para cezasının iptali istemi yönünden görev uyuşmazlığı doğduğu, davacı hakkında uygulanan idari para cezasının da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5580 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası bir arada değerlendirildiğinde, 5580 sayılı Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasının (a) ve (d) bentleri uyarınca ayrı ayrı verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Gölcük Sulh Ceza Hâkimliğinin 06/03/2025 tarih ve D.İş. 2024/2237 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Gölcük Sulh Ceza Hâkimliğinin 06/03/2025 tarih ve D.İş. 2024/2237 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

24/11/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
YAŞAR	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Recep
ARSLAN	BALLI	KILIÇ

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WaRBlQO - C0/kB9t - oyIVtUg - hoYzFk= ile erişebilirsin